

Razvojna partnerja

DRUŠTVO ZA MARKETING
SLOVENIJE

Vsebinski partner

Medijski partner

Uradni medijski partner ISTMA World

irt3000

facebook.com/irt3000

@irt3000

» Prava cena vojne

Vsaka vojna ima žrtve. Če iz enačbe za trenutek odstranimo izgubljena človeška življenja, kaj hitro ugotovimo, da ima vsaka vojna za posledico tudi resne gospodarske stroške – škodo na infrastrukturi, upad delovno aktivnega prebivalstva, inflacijo, pomanjkanje, negotovost, rast dolgov in motnje normalne gospodarske dejavnosti. In to ne zgolj v v vojno vpletenih državah.

Z nekaterih zornih kotov se lahko celo zdi, da je vojna koristna z vidika ustvarjanja povpraševanja, zaposlovanja, inovacij in dobička za podjetja – še posebej, če se vojna odvija v drugih državah. Ko je govora o ekonomskih koristih vojne, je na mestu analogija razbitega okna. S tem ko gospodarstvo porablja denar za vojno, to ustvarja povpraševanje, hkrati pa predstavlja ogromno oportunitetno škodo – namesto da se denar porablja za oboroževanje in obnovo uničenih mest, bi lahko države ta denar porabile npr. za izboljšanje izobraževanja ali zdravstvene varstva. Eno je jasno: vojna v Ukrajini bo močno zmanjšala splošno gospodarsko blaginjo – tudi v Sloveniji.

Vojna namreč povzroči inflacijo – kar vodi do izgube prihrankov ljudi, povečanja negotovosti in izgube zaupanja v finančni sistem. Inflacijo lahko povzroči tako prekomerno tiskanje denarja (tudi za plačilo vojske) kot tudi pomanjkanje blaga in storitev ter naraščajoče cene surovin (lep primer je nafta). Če je državo opustošila vojna in se zmogljivost

proizvodnje blaga močno zmanjša, lahko to ustvari okoliščine hiperinflacije, saj vlade obupano tiskajo denar, da bi se spopadle s pomanjkanjem blaga. Po drugi svetovni vojni sta npr. leta 1946 naši sosedi Madžarska in Avstrija doživeli najvišje stopnje hiperinflacije doslej.

Menite, da vas vojna v Ukrajini ne bo udarila po žepu? Premislite. Ruska invazija na Ukrajino je že povzročila dvig cen nafte in plina, kar bo vodilo do višjih svetovnih cen goriva. Ker je Rusija glavni dobavitelj nafte in plina, bodo gospodarske sankcije proti Rusiji kot odgovor na invazijo zmanjšale ponudbo in povzročile pritisk na dvig cen plina, kar se v praksi že dogaja. Rusija in Ukrajina skupaj proizvedeta okoli četrtno svetovne pšenice. Vzemimo to pšenico »iz obtoka«. Kaj vse se bo podražilo? Skoraj vsi prehranski izdelki. Da, naše življenje bo na račun vojne, ki se odvija manj kot tisoč kilometrov stran od Slovenije, dražje. Le upamo lahko, da se vojna ne premakne še kam bližje ...

Imate babice in dedke še žive? Vprašajte jih po njihovih izkušnjah glede vojn(e). Medtem ko je ekonomske stroške vojne možno vsaj približno oceniti (npr. stroške vojske itd.), je veliko težje, če ne kar nemogoče, oceniti psihološke stroške vojne – bolečine, smrti, trpljenja, strah in invalidnosti. Vojna lahko pusti vojake in civiliste travmatizirane do konca življenja. Namesto da bi vsi gradili (po svojem tempu) in uspevali ...

Darko Švetak, urednik

Avtor članka z naslovom Samoučeči robot sam raziskuje ocean, objavljenega v IRT3000, št. 121 (1/2022), na straneh 46 in 47 je Jernej Kovač.